

EKSAMEN

6007

MIKRO- OG MARKEDSØKONOMI

09.05.2016

Tid:	4 timer (9-13)
Målform:	Bokmål/nynorsk
Sidetall:	5 inkludert forside
Hjelpemiddel:	Utdelt kalkulator
Merknader:	
Vedlegg:	

Sensuren finner du på StudentWeb.

BOKMÅL

Oppgave 1 (teller 20 %)

- a) Forklar følgende begreper:
- 1) Indifferenskurver
 - 2) Giffen-goder
 - 3) Produktfunksjon
 - 4) Monopol, monopsoni og markedsrett
- b) Hva er prisdiskriminering? Nevn eksempler på ulike former for prisdiskriminering og forklar hvordan prisdiskriminering kan utnyttes til å skape økt overskudd i disse eksemplene.

Oppgave 2 (teller 25 %)

En bedrifts kostnader i produksjonen av en vare er gitt ved

$$C(q) = 400 + 4q^2,$$

der q står for produsert mengde.

- a) Bestem bedriftens variable og faste kostnader, grense- og enhetskostnader.
- b) Vis at bedriftens kostnadsoptimale skala er ved $q = 10$. Hva blir den tilhørende enhetskostnaden? Tegn opp kostnadsbildet i figur.
- c) Bestem bedriftens tilbudskurve som pristaker og maksimerer av overskudd, i hvert av følgende tilfelle: i) lang sikt, ii) kort sikt med driftsavhengige faste kostnader lik 100.

Oppgave 3 (teller 40 %)

Etterspørsel og tilbud i et frikonkurransemarked er gitt ved hhv.

$$Q^D = 100.000 - 4P \text{ og } Q^S = 6P,$$

der P er markedspris (i NOK) og Q^D og Q^S står for hhv. etterspurt og tilbudt mengde.

- a) Bestem markedslikevekten i dette markedet. Tegn opp en figur med tilbuds- og etterspørselskurvene og den resulterende likevekten.
- b) Hva menes med priselastisiteten i etterspørselen etter en vare? Regn ut denne ved markedslikevekten i sp. 3a).

BOKMÅL

- c) Beskriv generelt hva som kjennetegner et frikonkurransemarked. Forklar også prisdannelsen i det konkrete frikonkurransemarkedet i denne oppgaven.
- d) Forklar begrepene konsumentoverskudd (KO), produsentoverskuddet (PO) og samfunnsøkonomisk overskudd (SO). Regn ut disse størrelsene i frikonkurranselikevekten i sp. 3a). Kan SO bli større enn i markedslikevekten? Begrunn svaret!
- e) Bedriftene i denne bransjen sliter med lønnsomheten. Myndighetene vedtar derfor å innføre et subsidie på kr. 3000 per enhet for å styrke lønnsomheten. Regn ut ny likevekt etter innføringen av et slikt subsidie. Regn så ut hvordan KO, PO og SO endres som følge av innføringen av subsidiets. [Hint: statens utgifter må tas i betraktning ved utregning av SO].
- f) Forklar/begrunn hvorfor subsidiets skaper et effektivitetstap sammenlignet med opprinnelig markedslikevekt i sp. 3a). Gjør også en kort vurdering av subsidiets grad av måloppnåelse som et virkemiddel for å styrke lønnsomheten i bransjen.

Oppgave 4 (teller 15 %)

- a) Hva er en såkalt Nash-likevekt?

Betrakt to bedrifter (A og B) som begge – hver for seg og uavhengig av hverandre – har valget mellom å reklamere eller ikke. Spill-matrisen nedenfor, der reklamekostnaden er kalt K , viser bedriftenes profitt i hver av de fire mulige handlingskombinasjoner. Det første tallet/uttrykket i hver rute angir A's profitt, det andre tallet/uttrykket angir B's profitt. Du kan gå ut fra at begge bedriftene har all den informasjon som står i denne matrisen.

		Bedrift B	
		Reklame	Ikke reklame
Bedrift A	Reklame	50-K, 50-K	60-K, 40
	Ikke reklame	40, 60-K	50, 50

- b) Bestem Nash-likevekt(er) i spillet når $K = 5$. Begrunn svaret.
- c) Bestem Nash-likevekt(er) i spillet når $K = 15$. Begrunn svaret.
- d) Gi en kort samfunnsøkonomisk vurdering av spillets utfall i hvert av tilfellene 4b) og 4c).

Oppgåve 1 (tel 20 %)

- a) Forklar fylgjande omgrep:
- 1) Indifferenskurver
 - 2) Giffen-goder
 - 3) Produktfunksjon
 - 4) Monopol, monopsoni og marknadsmakt
- b) Kva er prisdiskriminering? Nemn døme på ulike former for prisdiskriminering og forklar korleis prisdiskriminering kan utnyttast til å skapa høgare overskott i desse døma.

Oppgåve 2 (tel 25 %)

Kostnadene til ei verksemd for å produsere ei vare er gitt ved

$$C(q) = 400 + 4q^2,$$

der q står for produsert mengde.

- a) Finn uttrykk for variable og faste kostnader, samt grense- og einingskostnader.
- b) Vis at den kostnadsoptimale skalaen er ved $q = 10$. Kva vert den tilhøyrande einingskostnaden? Teikn opp kostnadsbildet i figur.
- c) Finn uttrykket for verksemda si tilbodscurve som pristakar og maksimerar av overskott, i kvart av fylgjande tilfelle: i) lang sikt, ii) kort sikt med driftsavhengige faste kostnader lik 100.

Oppgåve 3 (tel 40 %)

Etterspørsel og tilbod i ein frikonkurransemarknad er gitt ved høvesvis

$$Q^D = 100.000 - 4P \text{ og } Q^S = 6P,$$

der P er marknadspris (i NOK) og Q^D og Q^S står for høvesvis etterspurt og tilboden mengde.

- a) Finn marknadsliekevta i denne marknaden. Teikn opp ein figur med tilbods- og etterspørselskurvene og den resulterande likevekta.
- b) Kva meinast med priselastisiteten i etterspørselen etter ei vare? Rekn ut denne ved marknadsliekevta i sp. 3a).
- c) Beskriv generelt kva som kjenneteiknar ein frikonkurransemarknad. Forklar og prisdanninga i den konkrete frikonkurransemarknaden i denne oppgåva.

NYNORSK

- d) Forklar omgrepa konsumentoverskott (KO), produsentoverskott (PO) og samfunnsøkonomisk overskott (SO). Regn ut desse storleikane i frikonkurranselikevekta i sp. 3a). Kan SO bli større enn i marknadslikevekta? Grunnlegg svaret!
- e) Verksemdene i denne bransjen slit med lønsemda. Styresmaktene vedtek difor å innføre eit subsidie på kr. 3000 per eining for å styrke lønsemda. Rekn ut ny likevekt etter innføringa av eit slikt subsidie. Rekn så ut korleis KO, PO og SO endrast som fylgje av innføringa av subsidiet. [Hint: staten sine utgifter må takast med ved utrekning av SO].
- f) Forklar/grunnlegg kvifor subsidiet skaper eit effektivitetstap samanlikna med opphavleg marknadslikevekt i sp. 3a). Gje og ei kort vurdering av i stor grad ein når målet med subsidiepolitikken når målet med politikken er å auke lønsemda i bransjen.

Oppgåve 4 (tel 15 %)

- a) Kva er ei såkalla Nash-likevekt?

Tenk no på to verksemdar (A og B) som begge – kvar for seg og uavhengig av kvarandre – har valet mellom å reklamere eller ikkje. Spel-matrisa nedanfor, der reklamekostnaden er kalla K, syner profitten til verksemdene i kvar av dei fire moglege handlingskombinasjonane. Det fyrste talet/uttrykket i kvar rute står for verksemd A sin profitt, det andre talet/uttrykket står for verksemd B sin profitt. Du kan gå ut frå at både verksemdene har all den informasjon som står i denne matrisa.

		Bedrift B	
		Reklame	Ikkje reklame
Bedrift A	Reklame	50-K, 50-K	60-K, 40
	Ikkje reklame	40, 60-K	50, 50

- b) Finn Nash-likevekt(er) i spelet når $K = 5$. Grunnlegg svaret.
- c) Finn Nash-likevekt(er) i spillet når $K = 15$. Grunnlegg svaret.
- d) Gje ei kort samfunnsøkonomisk vurdering av utfallet i spelet i kvart av høva 4b) og 4c)